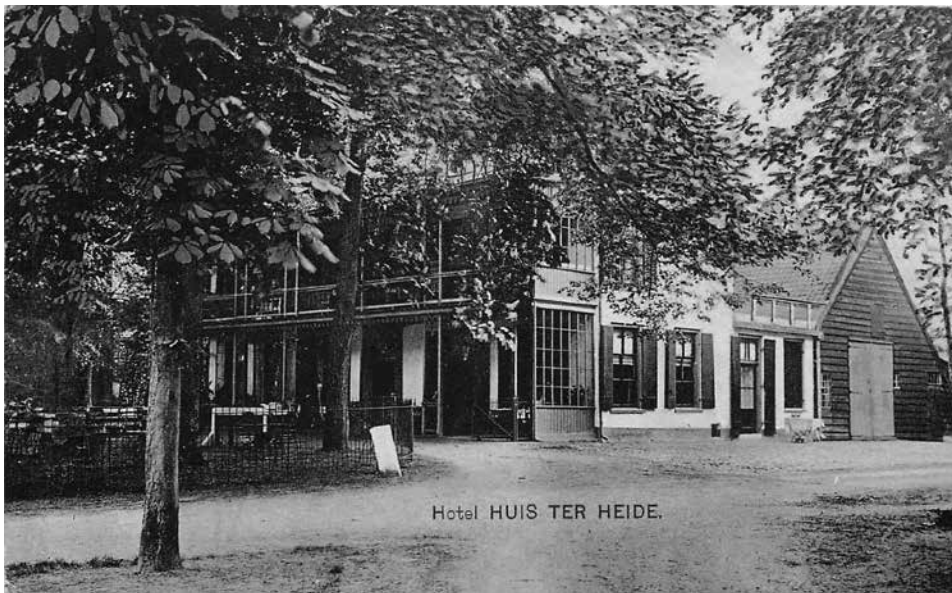

Uit de collectie

HUTSCHENREUTHER IN HUIS TER HEIDE

Karen Veenland-Heineman

Onlangs is onze collectie uitgebreid met serviesgoed van Hotel Het Huis ter Heide.¹ Er zit

een mooi verhaal aan vast, dat de schenkers ons bij de overdracht meedeelden.²

HET SERVIES

De schenking bestaat uit twee schalen, een juskom, een sauskom en een schaal met handgrepen. De stukken zijn van wit porselein, voorzien van donkergroene randen. Elk stuk is versierd met een donkergroene banderol met opschrift 'Het Huis ter Heide.', omringd door rozen. Aan de onderzijde is het fabrieksmerk van Hutschenreuther

zichtbaar. Deze fabriek, in 1814 door Carl Magnus Hutschenreuther in Hohenberg an der Eger (Beieren, Duitsland) gesticht, vervaardigde vanaf de jaren 80 van de 19^e eeuw gedecoreerd tafelservies en hotelporselein. De verschillende merken wijzen op vervaardiging in de periode 1901-1933. Een tweede merk is van de Nederlandse agent, Gebroeders J.H. Derksen in Den Haag.

VAN HERBERG TOT HOTEL

Op de hoek van de Amersfoortseweg en de Hobbemalaan ligt aan de westzijde een onopvallend bosje. Tot 50 jaar geleden stond daar Hotel Huis ter Heide, waarvan de laatste resten in 1971 zijn afgebroken. Hoe oud het gebouw toen precies was, is niet te zeggen. Wel is bekend dat het op een historische plek lag, namelijk ter plaatse van de herberg, die Jacob

Detail van een kaart uit 1677 door B. de Roij, met in het midden 'T hujs ter Heijde aan de Amersfoortsen Wegh.

COLLECTIE HET UTRECHTS ARCHIEF

Hotel Huis ter Heide, begin 20e eeuw.

DEZE EN OVERIGE ILLUSTRATIES: COLLECTIE ZHG

Het hotellogo op het servies.

Splinter er in 1654 stichtte. Zijn 'tapstede' stond in vak 20 van de in 1652 aangelegde weg tussen Utrecht en Amersfoort, de 'Wegh der Weegen'. Uit 1655 stamt de oudste vermelding: *'Op heden den XX Aug. 1655 aen 't Huys ter Heijden geconvoceert ende vergadert zijnde ...'*³ De buurtschap, die zich rond de herberg ontwikkelde, kreeg dezelfde naam. In de loop van de tijd is de herberg verbouwd en uitgebreid. Ook stonden er verschillende bijgebouwen,

zoals schuren, een bakhuys, twee hooibergen en later een paardenstal. De herberg profiteerde vanaf de 19^e eeuw van de toenemende mobiliteit. Eerst als pleisterplaats en wisselpost voor de paarden op de route Utrecht-Amersfoort, later als hotel voor toeristen op zoek naar rust en frisse lucht. De serre over de volle breedte van de gevel en de lommerrijke tuin hebben ongetwijfeld bijgedragen aan het comfort. Met de komst in 1901 van het lokaaltreintje

Utrecht-Zeist met station Huis ter Heide tegenover het hotel verbeterde de bereikbaarheid. Ook de tramlijn Zeist-Amersfoort liep langs het hotel. Maar de Amersfoortseweg werd ook steeds breder en drukker. In 1967 viel het doek.

RUSTHUIS DE HORST

In 1965 stond aan de Ruijsdaellaan 12 Villa De Horst te koop.⁴ Het echtpaar Nauta kocht het pand en vestigde er een eenvoudig 'bejaardenrusthuis'. Uit de boedel van het hotel kocht de heer Nauta in 1967 het gehele Hutschenreuther servies. De bewoners van De Horst hebben dus gegeten van het hotelservies met de zwerige opdruk 'Het Huis ter Heide'. In 2000 sloot De Horst haar deuren. Na het overlijden van de heer Nauta in 2012 heeft de familie een deel van het serviesgoed bewaard en in 2020 geschonken aan het Zeis-

Twee schalen.

ter Historisch Genootschap. Met het servies kwamen nog twee interessante objecten mee: een scharnier en een grendel van het oude hotel, die de familie Kabbes-Nauta op het terrein rond 1971 hebben gevonden.

Noten

1. Ook bekend als Hotel 't Huis ter Heide of Hotel Huis ter Heide. Op prentbriefkaarten vaak met toevoeging 'Soesterberg'.
2. Met dank aan de heer en mevrouw Kabbes-Nauta in Veenendaal.
3. K.W. Galis, 'De herberg "Het Huis ter Heide"', in: *Bulletin van de Van de Poll-Stichting*, 1971, nr. 4, pp. 16-24. De eigenaren van de kavels vergaderden over de aanleg en het onderhoud van de nieuwe weg tijdens maaltijden in de herberg van Splinter.
4. Wim Nuijen, 'Hoe een rusteloos paar zich inzet voor rusthuizen

(en de rest)', in: *Buurtjournaal Buurt- en Belangenvereniging Huis ter Heide*, september 2012. De titel betreft de opvolgers van de heer en mevrouw Nauta,

het echtpaar Bijleveld, dat een nieuwe woonvorm voor ouderen ontwikkelde (Residentiële & Ambulante Service en Zorg).

Schaal met handgrepen.

De juskom.

Het merk van Hutschenreuther uit de periode 1901-1933 op het servies.

